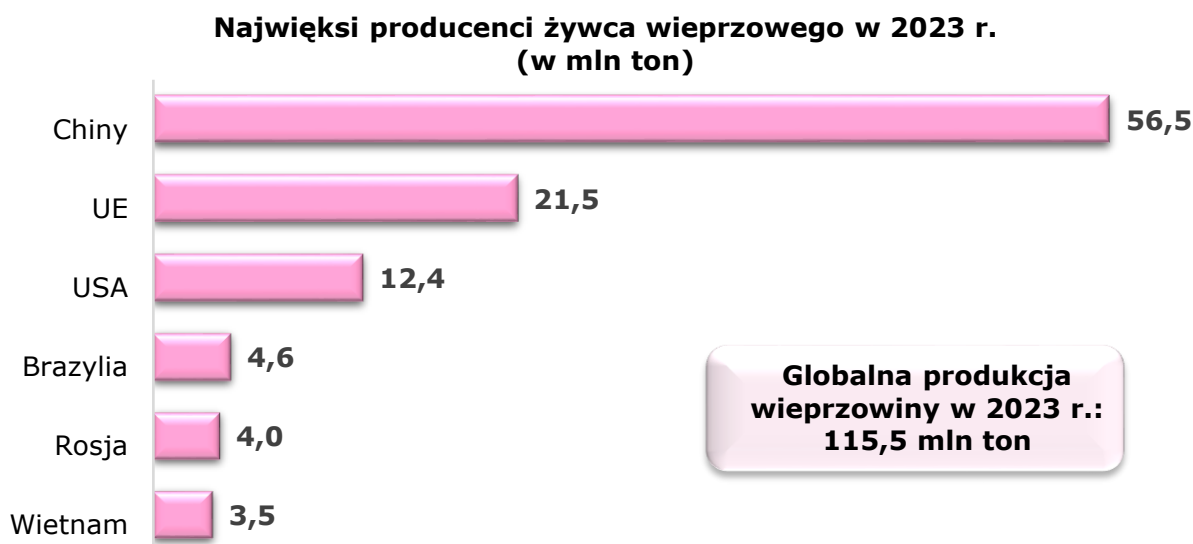

Sytuacja podażowo-popytowa i cenowa na rynku wieprzowiny

Departament Rolnictwa Stanów Zjednoczonych (USDA) w październikowej prognozie przewiduje, że w 2023 r. globalna produkcja wieprzowiny może wynieść 115,5 mln ton, o 0,8% więcej niż w 2022 r. Wzrost produkcji nastąpi u większości znaczących producentów żywca wieprzowego. W Chinach produkcja prawdopodobnie wzrośnie o 2%, do 56,5 mln ton, w USA – o 1%, do 12,4 mln ton, Brazylii – o 6%, do 4,6 mln ton, Wietnamie – o 6%, do 3,5 mln ton i Rosji – o 1%, do blisko 4 mln ton. Jednocześnie spadek spodziewany jest m.in. w Unii Europejskiej (o 3,5%, do 21,5 mln ton), Kanadzie (o 1,5%, do 2 mln ton) i Korei Południowej (o 3%, do 1,4 mln ton).

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych USDA.

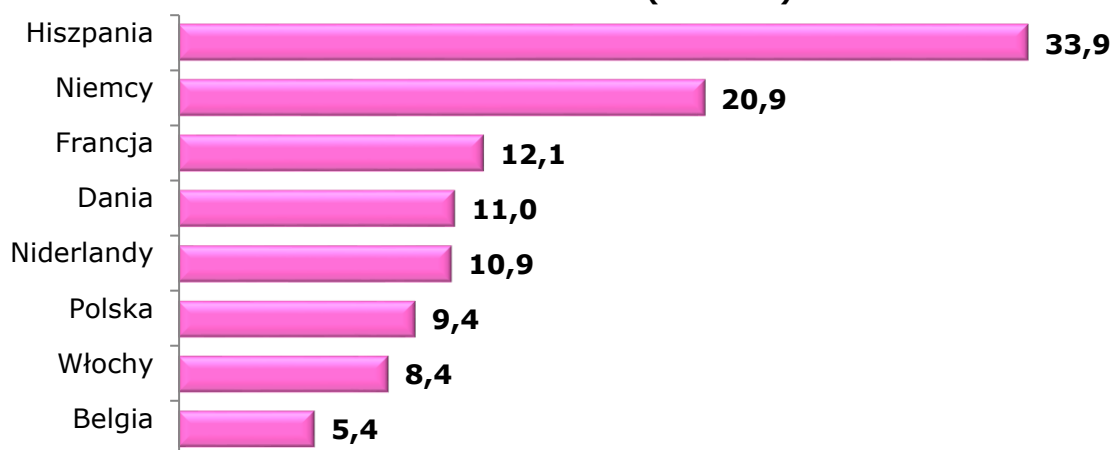
W 2024 r. globalna produkcja wieprzowiny prawdopodobnie nie ulegnie istotnej zmianie i podobnie jak w 2023 r. wyniesie około 115,5 mln ton. Prognozowany jej spadek w Chinach (o 1%, do 56 mln ton) i UE (o 2%, do 21,2 mln ton) prawdopodobnie zostanie zrównoważony dalszym wzrostem produkcji w Brazylii (o 5%, do 4,8 mln ton), Wietnamie (o 5%, do 3,7 mln ton) i Stanach Zjednoczonych (o 2%, do 12,7 mln ton)¹.

W Unii Europejskiej wysokie koszty produkcji wieprzowiny, pomimo niższych cen pasz, skutkują spadkiem opłacalności chowu świń. Rozprzestrzenianie się afrykańskiego

¹ *Livestock and Poultry: World Markets and Trade*, USDA FAS, October 12, 2023.

potrzebą pomoru świń w wielu krajach, przy równoczesnym zaostrzeniu przez Komisję Europejską przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt i konieczność spełniania kolejnych kosztownych wymogów hodowlanych powoduje, że część hodowców rezygnuje z produkcji wieprzowiny. Jak wynika z danych Eurostatu pogłowie świń u największych unijnych producentów żywca wieprzowego (poza Hiszpanią) w czerwcu 2023 r., w porównaniu z czerwcem 2022 r., uległo dalszej redukcji. W Niemczech pogłowie zmniejszyło się o 6%, do 20,9 mln szt., we Francji – o 4%, do 12,1 mln szt., w Danii – o 10%, do 11 mln szt., w Niderlandach – o 3%, do 10,9 mln szt. i w Polsce – o 2%, do 9,4 mln szt. Natomiast w Hiszpanii pogłowie trzody chlewnej wzrosło o 4%, do 33,9 mln szt.².

Pogłowie świń w wybranych krajach Unii Europejskiej w czerwcu 2023 r. (mln szt.)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Eurostat, data odczytu: 27.11.2023 r.

Spadek pogłowia trzody miał przełożenie na mniejszy wolumen ubojów w UE. W okresie styczeń–sierpień 2023 r. wielkość ubojów w całej UE zmniejszyła się o około 10% w porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. i wyniosła ponad 13 mln ton. Spadek produkcji wystąpił u wszystkich największych producentów UE, tj. w Hiszpanii (o 5%, do 2,8 mln ton), Niemczech (o 8%, 2,8 mln ton), Francji (o 4%, do 1,4 mln ton), Polsce (o 4%, do 1,1 mln ton) i Niderlandach (o 2%, do 966 tys. ton)³. Komisja Europejska w jesiennej prognozie przewiduje, że w całym 2023 r. wolumen produkcji żywca wieprzowego w Unii Europejskiej może być o 6,6% mniejszy niż w 2022 r. i wynieść 20,8 mln ton⁴.

W Polsce w czerwcu 2023 r. pogłowie świń wyniosło 9436 tys. szt. i było o 1,8% mniejsze niż w czerwcu 2022 r. Zmniejszyła się liczebność tuczników (o 4,8%, do 3949 tys. szt.),

² Dane EUROSTAT, data odczytu 27.11.2023 r.

³ Dane EUROSTAT, data odczytu 27.11.2023 r. Dane statystyczne dla Hiszpanii dotyczą ubojów za siedem miesięcy br.

⁴ *Short-term Outlook for EU Agricultural Markets in 2023 and 2024*, Autumn 2023, Edition No 37.

trzody chlewnej na chów (o 2,6%, do 601 tys. szt.) i prosiąt (o 0,2%, do 2015 tys. szt.), a wzrosło pogłowie warchlaków (o 1,5%, do 2871 tys. szt.).

Efektom redukcji w krajowym pogłowie świń jest spadek ubojów trzody chlewnej oraz dostaw żywca do skupu. W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. (dane GUS) w Polsce uboje przemysłowe świń wyniosły blisko 1,7 mln ton w wadze żywej (1,3 mln ton wbc.⁵) i były o około 5% mniejsze niż w analogicznym okresie 2022 r. Jednocześnie od stycznia do końca października 2023 r. do podmiotów skupujących dostarczono blisko 1,7 mln ton żywca wieprzowego, o 2% mniej niż przed rokiem.

W 2023 r. w Unii Europejskiej wolumen eksportu produktów wieprzowych do krajów trzecich jest mniejszy niż w roku 2022. Jest to konsekwencja spadku podaży żywca wieprzowego na rynku unijnym oraz mniejszego zapotrzebowania na produkty wieprzowe ze strony Chin, przy stabilnym popycie w UE. Ponadto czynnikiem wpływającym ograniczająco na eksport jest wysoki poziom cen wieprzowiny w UE na tle cen światowych⁶. W okresie styczeń–sierpień 2023 r. z UE do krajów trzecich wyeksportowano 2,8 mln ton produktów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz), o 20% mniej niż przed rokiem. Najwięcej wieprzowiny skierowano do Chin, które zakupiły 780 tys. ton, o 16% mniej niż przed rokiem. Znaczącym odbiorcą asortymentu wieprzowego z UE była Wielka Brytania, dokąd wyeksportowano 593 tys. ton, o 2% więcej niż w analogicznym okresie 2022 r. Produkty wieprzowe z UE wywożono również do Japonii (255 tys. ton), Filipin (195 tys. ton) i Korei Południowej (155 tys. ton). Były to jednak ilości mniejsze niż przed rokiem⁷. Komisja Europejska prognozuje, że w wyniku postępującego spowolnienia unijnego eksportu do krajów trzecich, w całym 2023 r. jego wolumen może być o 16% mniejszy niż w roku 2022⁸.

Import asortymentu wieprzowego do UE jest również mniejszy niż przed rokiem. Do UE sprowadzane jest głównie mięso oraz podroby. W okresie styczeń–sierpień 2023 r. kraje Wspólnoty zakupiły łącznie 108 tys. ton produktów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz), o 14% mniej niż przed rokiem. Komisja Europejska prognozuje, że import produktów wieprzowych do UE w całym 2023 r. może być nawet o 20% mniejszy niż w roku 2022.

Mniejsza podaż wieprzowiny na rynku skutkowałą spadkiem wolumenu eksportu tego asortymentu również w Polsce. W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. eksport żywca, mięsa,

⁵ Wbc. – waga bita ciepła.

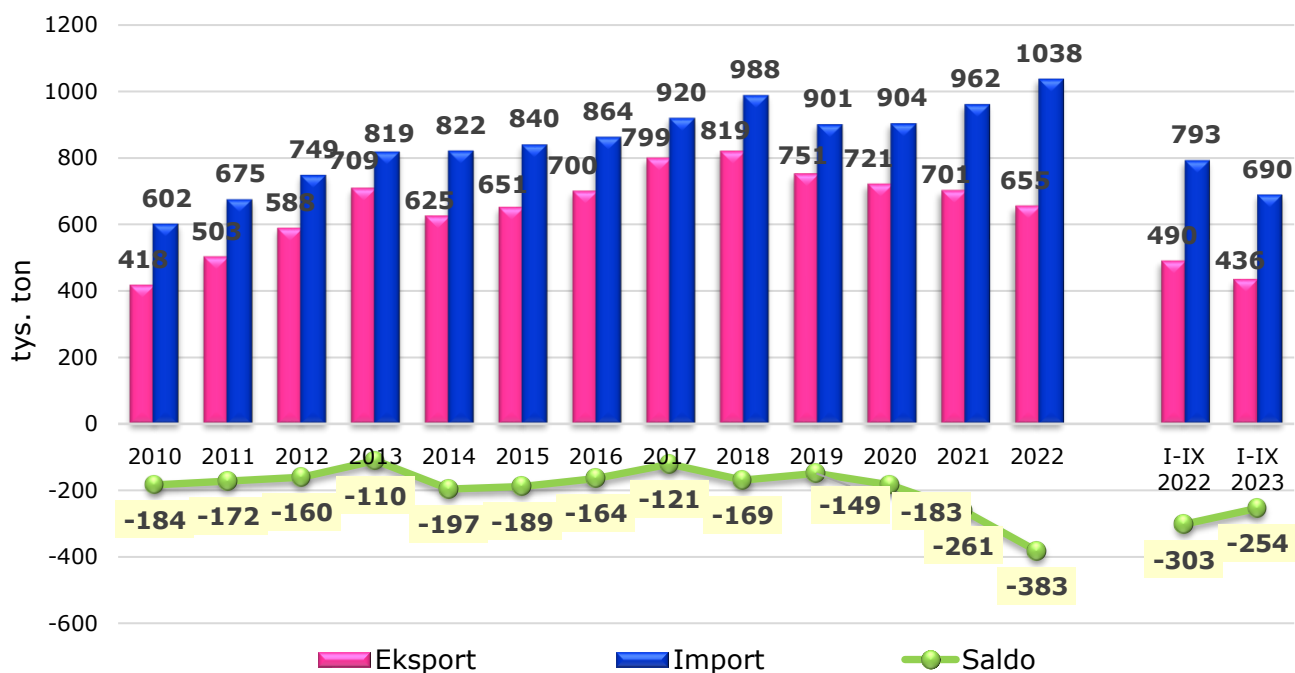
⁶ https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2023-11/world-pig-prices_en_3.pdf, data odczytu 27.11.2023 r.

⁷ Eksport i import UE - *Pigmeat CMO Committee 23 November 2023*.

⁸ *Short-term Outlook for EU Agricultural Markets in 2023 and 2024*, Autumn 2023, Edition No 37.

przetworów i tłuszczów wieprzowych z Polski był o 11% mniejszy niż przed rokiem i wyniósł 436 tys. ton (w ekwiwalencie tusz)⁹. Jednocześnie, z uwagi na wyższy poziom cen transakcyjnych, przychody uzyskane ze sprzedaży zagranicznej produktów wieprzowych wzrosły o 10%, do 1,5 mld euro (6,7 mld zł).

Handel zagraniczny produktami wieprzowymi^{1/}

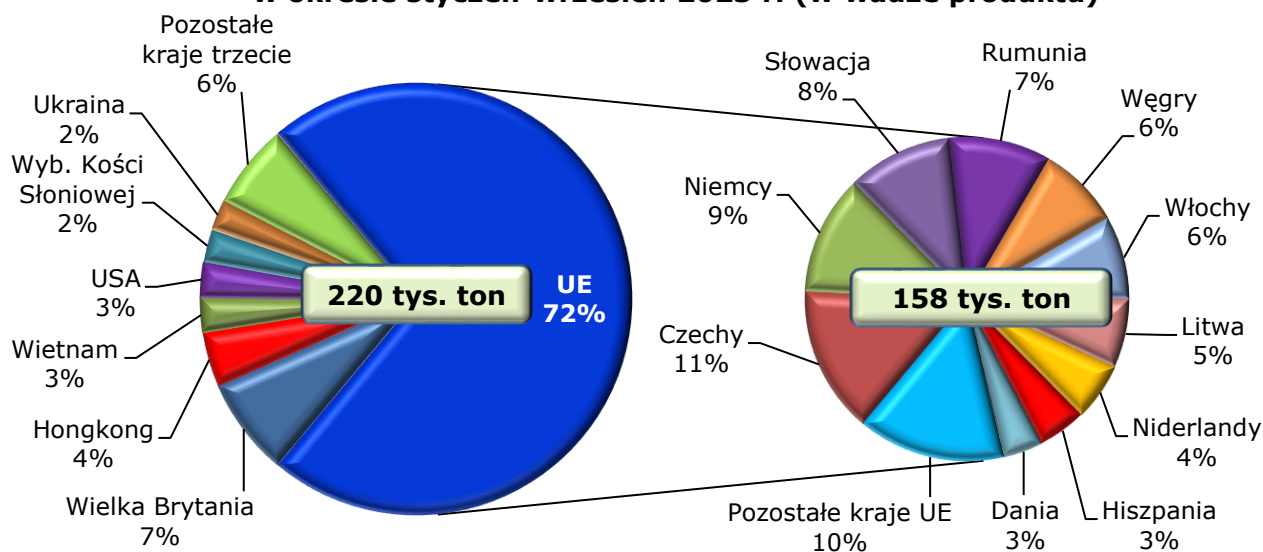

1/ Handel zagraniczny żywcem, mięsem, tłuszczami i przetworami wieprzowymi w ekwiwalencie tusz.
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, za 2023 r. dane wstępne

W strukturze asortymentowej eksportu produktów wieprzowych z Polski największe znaczenie miało mięso, które stanowiło ponad połowę wolumenu (53%). W okresie trzech kwartałów 2023 r. za granicę sprzedano 220 tys. ton mięsa wieprzowego (w wadze produktu), o 18% mniej niż przed rokiem. Odbiorcą ponad 70% mięsa wieprzowego była Unia Europejska, głównie Czechy (23 tys. ton, 11%), Niemcy (19 tys. ton, 9%) oraz Słowacja (17 tys. ton, 8%) i Rumunia (16 tys. ton, 7%), a wśród krajów nienależących do UE: Wielka Brytania (16 tys. ton, 7%), Hongkong (9 tys. ton, 4%) oraz Wietnam, USA i Wybrzeże Kości Słoniowej (po około 6 tys. ton, po 3%).

⁹ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem wieprzowym dotyczą świń gatunków domowych i produktów z tych zwierząt, tj. wybranych towarów z pozycji CN: 0103, 0203, 0209, 0210, 1601 oraz 1602 i zostały obliczone przez analityków Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Wyniki te obejmują wymianę z państwami UE i krajami trzecimi. Wolumen przedstawiono w ekwiwalencie tusz.

Kierunki eksportu mięsa wieprzowego* z Polski w okresie styczeń-wrzesień 2023 r. (w wadze produktu)

* kod CN 0203

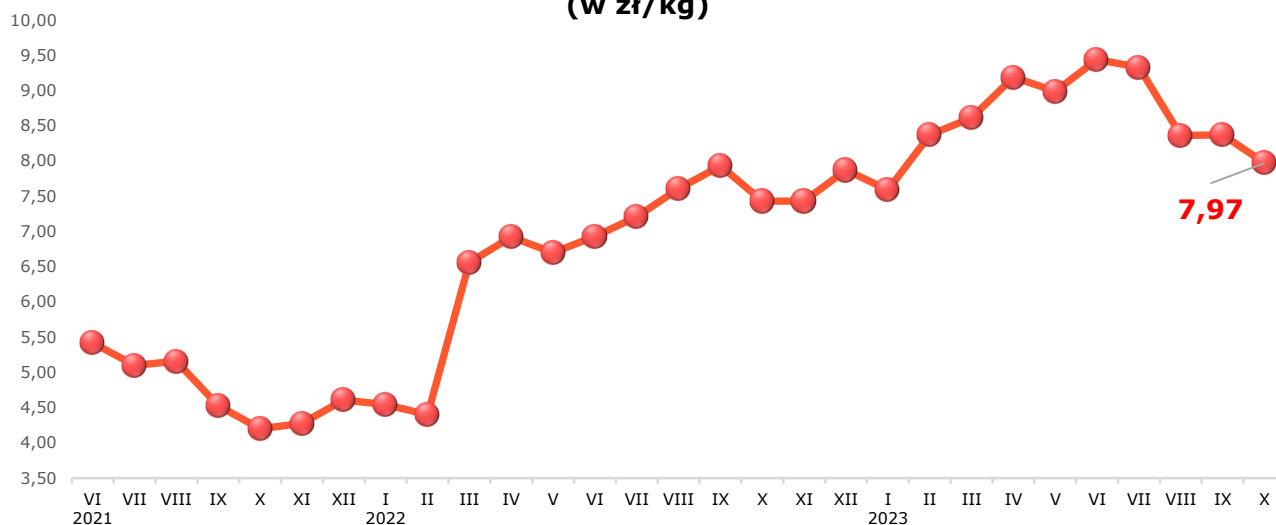
Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Polska od wielu lat jest importerem netto produktów wieprzowych – głównie mięsa i żywca wieprzowego. W okresie dziewięciu miesięcy 2023 r. do kraju przywieziono łącznie 690 tys. ton żywca, mięsa, tłuszczów i przetworów wieprzowych (w ekwiwalencie tusz), o 13% mniej niż przed rokiem, a wydatki poniesione na zakup tego asortymentu wzrosły o 28%, do 2,1 mld euro (9,5 mld zł). Mięsa wieprzowego zaimportowano 488 tys. ton (w wadze produktu), o 15% mniej niż w tym samym okresie 2022 r. Dostawcami były kraje Unii Europejskiej, m.in.: Dania (116 tys. ton), Belgia (108 tys. ton), Niemcy (98 tys. ton), Hiszpania (62 tys. ton) i Niderlandy (57 tys. ton).

Import żywca wieprzowego do Polski w okresie styczeń-wrzesień 2023 r. był o 6% większy niż przed rokiem i wyniósł 5,4 mln szt., w tym 4,9 mln szt. stanowiły prosięta i warchlaki, pochodzące głównie z Danii (4,7 mln szt. – 97%), a niewielkie ilości – z Łotwy (73 tys. szt.), Niemiec (20 tys. szt.), Węgier (15 tys. szt.) i Niderlandów (14 tys. szt.).

W Polsce od marca 2022 r. do czerwca 2023 r. utrzymywał się wzrostowy trend w cenach skupu trzody chlewnej, wywołany zarówno mniejszą podażą żywca wieprzowego na rynku krajowym i unijnym, jak i czynnikami inflacyjnymi, związanymi z nadal wysokimi cenami środków produkcji rolnej, nośników energii oraz rosnącymi kosztami pracy. Od lipca 2023 r. wzrostowa tendencja cen uległa odwróceniu i w październiku 2023 r. krajowi dostawcy za trzodę chlewną uzyskiwali przeciętnie 7,97 zł/kg, o 5% mniej niż we wrześniu, ale o 7% więcej niż przed rokiem. Prospadkowo na aktualny poziom cen skupu żywca wieprzowego oddziałują niższe, w odniesieniu do 2022 r., ceny drobiu (od maja 2023 r. przeciętne ceny detaliczne mięsa drobiowego są niższe niż w analogicznych miesiącach 2022 r.), co często skłania konsumentów do zastępowania mięsa wieprzowego tańszym mięsem drobiowym.

Miesięczne ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce (w zł/kg)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny skupu żywca wieprzowego (bez VAT) w październiku 2023 r. (według siedziby producenta)

Wyszczególnienie	Cena skupu w październiku 2023 r. w zł/kg	Zmiana ceny w %	
		miesięczna	roczna
POLSKA	7,97	-4,8	7,2
Dolnośląskie	8,38	0,4	-7,9
Kujawsko-pomorskie	7,96	-5,1	9,4
Lubelskie	7,55	-7,7	5,1
Lubuskie	7,73	-2,7	9,4
Łódzkie	7,61	-5,7	5,9
Małopolskie	7,88	-7,2	2,4
Mazowieckie	8,37	-5,4	6,8
Opolskie	8,21	-3,3	8,1
Podkarpackie	7,85	-2,0	6,6
Podlaskie	8,14	-2,6	13,0
Pomorskie	7,75	-3,4	8,0
Śląskie	7,43	-4,6	4,4
Świętokrzyskie	7,86	-4,1	7,1
Warmińsko-mazurskie	8,00	-3,9	10,4
Wielkopolskie	8,02	-4,8	6,3
Zachodniopomorskie	7,87	-4,4	10,4

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Materiał opracowano w Biurze Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa¹⁰

¹⁰ Analiza została opracowana na podstawie aktualnej wiedzy. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa nie ponosi odpowiedzialności za decyzje ekonomiczne podjęte na jej podstawie.